

جامعه‌شناسی فرهنگ بیمه

دکتر بهروز میرزایی

روش‌شناسان

جامعه‌شناسان

سرشناسه: میرزایی، بهروز، ۱۳۵۸-
عنوان و نام‌پدیدآور: جامعه‌شناسی فرهنگ بیمه
تألیف: بهروز میرزایی

مشخصات نشر: جامعه‌شناسان و روش‌شناسان
مشخصات ظاهری: ۲۲۸ ص: مصور، جدول
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۳-۵۳۸-۱

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه

موضوع: بیمه -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع: Insurance -- Social aspects
موضوع: بیمه -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع: Insurance -- Iran -- Social aspects

رده‌بندی کنگره: ۳۰۵۱
رده‌بندی دیویی: ۳۰۵۸
شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۸۰۶۶۵
با همکاری انتشارات روش‌شناسان

روش‌شناسان

جامعه‌شناسان

جامعه‌شناسی فرهنگ بیمه
بهروز میرزایی

چاپ اول: ۱۳۹۸ تهران / تعداد: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان / مجتمع چاپ و صحافی لیتوگرافی: طیف‌نگار
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۳-۵۳۸-۱
همه حقوق چاپ نشر برای ناشر محفوظ است.

حروفچینی، نمونه‌خوانی و صفحه‌آرایی: جامعه‌شناسان و روش‌شناسان
ویراستاری: پروانه علی‌دادی

فروشگاه و نمایشگاه مرکزی:

تهران، خیابان انقلاب، روبروی درب اصلی
دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، پلاک ۲۱۷
کتاب‌فروشی جامعه‌شناسان

تلفن: ۶۶۹۵۹۶۸۰-۸۱، ۶۶۰۰۰۵۱
تلفن دفتر نشر: ۶۶۹۶۹۶۲۰

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب
۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف
(ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

WWW.JAMEESHENASAN.COM
Email: RaveshP20@gmail.com
Email: sociologists15@gmail.com

فهرست

۱۱	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: کلیات بیمه
۱۳	مقدمه
۱۴	تعریف فرهنگ
۲۲	مطالعات فرهنگ بیمه
۳۵	بیمه در جهان و ایران
۳۵	پیدایش بیمه
۳۷	بیمه در قرون وسطی
۴۰	بیمه در قرن بیستم
۴۰	بیمه در ایران
۴۶	انقلاب اسلامی و صنعت بیمه
۴۷	مفاهیم و اصطلاحات مهم برای مطالعه این کتاب
۴۹	فصل دوم: تبیین خدمات و کارکردهای بیمه
۴۹	تعریف بیمه
۴۹	عقد بیمه
۵۰	فوائد و مزایای بیمه
۵۰	تثبیت و نظام‌دهنده سیستم مالی
۵۱	حافظ بنیاد خانواده
۵۲	حافظ سرمایه
۵۳	ضامن ثروت ملی
۵۴	موازنه درآمد ارزی

۵۵	ایجاد اشتغال
۵۵	تثبیت اعتبار
۵۶	ضامن سرمایه‌گذاری
۵۷	مشارکت جهانی
۵۷	بیمه در دوران تحریم
۵۸	ریسک با خطر
۵۹	انواع ریسک با خطر
۵۹	ریسک خالص (Pure Risk)
۶۰	ریسک سودگانه (Speculative Risk) یا پویا (Dynamic)
۶۰	ریسک خاص (Particular Risk)
۶۰	ریسک عام (Fundamental Risk)
۶۱	واکنش به ریسک
۶۲	نگهداری
۶۳	گریز
۶۳	اجتناب
۶۳	کاهش
۶۴	انتقال
۶۴	ترکیب
۶۴	خشی‌سازی

۶۵	فصل سوم: انواع بیمه
۶۵	بیمه‌های اجتماعی (اجباری)
۶۶	بیمه‌های بازرگانی (اختیاری)
۶۶	بیمه‌های اشیا
۶۷	بیمه‌های آتش‌سوزی
۶۸	بیمه مسئولیت
۶۹	بیمه‌های شخص ثالث
۶۹	بیمه‌های بدنه
۷۰	بیمه زیان پولی

۷۰	 بیمه اعتبار
۷۱	 بیمه‌های اشخاص
۷۱	 بیمه‌های عمر
۷۱	 بیمه‌های حوادث
۷۲	 بیمه‌های تکمیلی درمان

فصل چهارم: شالوده بیمه ۷۳

۷۳	 حد اعلای حسن نیت
۷۳	 الف) حد اعلای حسن نیت در مورد بیمه‌گذار
۷۴	 ب) حد اعلای حسن نیت در مورد بیمه‌گر
۷۵	 غرامت یا زیان (Indemnity)
۷۵	 نفع بیمه‌پذیر (Insurable Interest)
۷۶	 جانشینی (Subrogation)
۷۷	 تعدد بیمه
۷۷	 داوری (Arbitration)
۷۷	 علت نزدیک (Proximate Cause)
۷۸	 اتکایی

فصل پنجم: جامعه‌شناسی فرهنگ ۷۹

۷۹	 فرهنگ
۸۳	 تعاریف فرهنگ
۸۵	 تعریف فرهنگ در جامعه‌شناسی

فصل ششم: رویکردهای جامعه‌شناختی به فرهنگ ۸۹

۸۹	 امیل دورکیم
۹۱	 تالکوت پارسونز
۹۵	 تنوری تضاد
۹۷	 کارل مارکس
۹۸	 رویکرد تفسیری

۹۸.....	ماکس وبر.....
۱۰۰.....	جورج زیمل.....
۱۰۳.....	کنش متقابل نمادین و فرهنگ.....
۱۰۴.....	هربرت بلومر.....
۱۰۴.....	اروینگ گافمن.....
۱۰۵.....	نظریه ساختارگرایی.....
۱۰۷.....	لوئی آرسر.....
۱۰۸.....	نظریه ساختارگرایی.....
۱۰۹.....	پیر بوردیو.....
۱۱۲.....	مکتب مطالعات فرهنگی.....
۱۱۵.....	مک گوئیگان.....
۱۱۷.....	ریموند ویلیامز.....
۱۲۰.....	پست‌مدرنیسم و فرهنگ.....
۱۲۲.....	ژان فرانسوا لیوتار.....
۱۲۳.....	ژان بوردیار.....
۱۲۵.....	کارل راجرز.....
۱۲۷.....	فصل هفتم: رویکردهای فرهنگی معاصر
۱۲۸.....	رکان.....
۱۲۹.....	هریسون.....
۱۳۱.....	گروندونا.....
۱۳۷.....	فرهنگ به عنوان برنامه‌ریزی ذهنی.....
۱۳۷.....	ویژگی‌های عمومی فرهنگ.....
۱۳۸.....	سطوح فرهنگ از دیدگاه شاین.....
۱۴۱.....	سطوح فرهنگ از دیدگاه هافستد.....
۱۴۱.....	تفاوت فرهنگ ملی با فرهنگ سازمانی.....
۱۴۲.....	ابعاد فرهنگ ملی.....
۱۴۵.....	مدل فرهنگی هافستد.....
۱۴۷.....	فردگرایی در مقابل جمع‌گرایی.....

مردگرایی در مقابل زن گرایی ۱۴۹

ابهام گریزی ۱۵۲

فاصله قدرت ۱۵۸

فصل هشتم: عرضه و تقاضای بیمه ۱۶۱

فرهنگ مصرف بیمه ۱۶۱

نیاز مثری ۱۶۳

نسبت منافع ۱۶۴

خدمات ارجح ۱۶۵

شبهه فروش ۱۶۵

آگاه سازی و تبلیغات ۱۶۶

توسعه ۱۶۶

فصل نهم: نقش آموزش و پرورش در توسعه صنعت بیمه ۱۷۱

کارکرد بیمه ۱۷۲

تعامل آموزش و پرورش و صنعت بیمه ۱۷۷

آموزش و پرورش رکن اساسی توسعه ۱۷۸

کارکردهای آموزش و پرورش ۱۷۸

بیمه در آموزش و پرورش ۱۸۱

تعارض نرخ شکنی در بیمه ۱۸۳

فصل دهم: مطالعات فرهنگ بیمه ۱۸۹

نقش فرهنگ در توسعه بیمه ۱۸۹

شناسایی مولفه های اثرگذار فرهنگ پیشگیری در توسعه بیمه ۱۹۲

چکیده ۱۹۲

مقدمه ۱۹۳

مدل تحقیق ۱۹۶

جامعه آماری و نمونه گیری ۱۹۶

روش تحقیق و شیوه گردآوری اطلاعات ۱۹۸

ابزار تحقیق..... ۱۹۸

یافته‌ها..... ۲۰۰

نتیجه‌گیری..... ۲۰۳

منابع فارسی..... ۲۰۵

فصل یازدهم: سخن پایانی..... ۲۰۹

فهرست منابع..... ۲۱۳

درس..... ۲۱۳

انگلیسی..... ۲۲۲

پیشگفتار

فرهنگ، بنسبتی ناپذیر زندگی انسان به شمار می‌رود تا جایی که برخی از متفکرین آن را بعنوان وجه ممیزه انسان از سایر حیوانات دانسته‌اند (شارون، ۱۳۷۹).

طی قرن گذشته مدن‌ها، اقتصاد محور اصلی تجربه تاریخی و سیر مطالعات توسعه، موید این امر است که تأمین هزینه‌ها، بودجه، تزیق اعتبارات، وارد کردن صنعت و تکنولوژی جدید، راهگشای مسائل و مشکلاتی که کشورهای در حال توسعه بدان مبتلا هستند، نخواهد بود. تحولات اساسی در جامعه در زمینه‌های اجتماعی، علمی، بهداشتی، یاسی و اقتصادی باید به فرهنگ، روح فرهنگی جامعه و تحول آن توجه ویژه باشد.

هرگونه کوششی که بخواهد از راه شرکت فعالان مردم به آفرینش یک ملت یکپارچه پردازد، باید نخست از مولفه‌های فرهنگ آغاز نماید. بدون توجه به فرهنگ و ابعاد آن، نیل به اهداف توسعه متوازن، پایدار و همه جانبه بسیار دشوار خواهد بود.

صنعت بیمه به عنوان یکی از رکن‌های مهم اقتصاد کشور طی سال‌های اخیر خدمات بسیار ارزشمندی را به جامعه ارائه کرده است. با گذشت نزدیک به یک قرن عمر صنعت بیمه در کشور بسیاری از صاحب‌نظران و دست‌اندرکاران از ضعف فرهنگ بیمه و پایین بودن ضریب نفوذ آن در کشور شکایت دارند.

به عنوان یک کارشناس که بیش از یک دهه از عمر شغلی خود را در عرصه روابط عمومی صنعت بیمه سپری کرده است، همیشه این سوال در ذهنم بوده و هست؛ چرا صنعت بیمه به کارهای بین‌رشته‌ای کمتر پرداخته و یا به این قبیل کارها کمتر توجه می‌شود. با اینکه مطالعات اجتماعی در سرمایه‌گذاری و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نقش بی‌بدیلی دارد ولی متأسفانه در صنعت بیمه غریب افتاده است و بی‌توجه به مطالعات اجتماعی بسیاری از تصمیمات کلان گرفته می‌شود، هزینه‌های زیادی انجام می‌شود، بدون کمتر بازدهی در میانه راه مسکوت می‌ماند.

نگارنده با هدف ارتباط برقرار کردن بین بیمه و جامعه‌شناسی با رویکرد فرهنگی درصدد است نگاه صرف اقتصادی به بیمه و رویکرد تجاری که به فرهنگ بیمه طی این سال‌ها شکل گرفته است را تلطیف نماید.

تألیف کتاب "جامعه‌شناسی سرنگ بیمه" از سال ۱۳۹۲ آغاز شد که به دلیل مشغله به تأخیر افتاد. در کتاب حاضر بر آن هستیم تا با ارائه کوتاهی از تعاریف، مزایا، انواع و شالوده بیمه فضا را برای افرادی که شناختی از بیمه به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای واگذاری خطرات روزانه، ندارند مهیا کنیم. و در فصول بعد به فرهنگ از نظر نظریه‌پردازان جامعه‌شناسی بپردازیم. در این کتاب سعی شده است مخاطب با بینش اجتماعی فرهنگ به خدمات صنعت بیمه بنگرد و از نگاه صرف تجاری و اقتصادی بپرهیزد.

دانشجویان رشته مدیریت بیمه از جمله مخاطبین این کتاب هستند که می‌توانند با مطالعه آن در فهم فرهنگ به عنوان یکی از ابزارهای توسعه بیمه نور نموده و با بینش جامعه‌شناختی به خدمات و محصولات صنعت بیمه بپردازند.

بهروز میرزایی

تابستان ۱۳۹۱